

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIL-638/16-L

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Dětský domov se školou, základní škola a školní jídelna, Vrchlabí, Al. Jiráska 617
Sídlo	Al. Jiráska 617, 543 01 Vrchlabí
E-mail právnické osoby	dds.vrchlabi@tiscali.cz
IČ	60 153 261
Identifikátor	600 029 891
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Gabriela Pohořalá
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Al. Jiráska 617, 543 01 Vrchlabí
Termín inspekční činnosti	1. – 3. 11. 2016

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem se školou, základní školou a školní jídelnou podle § 174 odst. 2 písm. a) až c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů, které se vztahují k poskytování vzdělávání a školských služeb.

Inspekční činnost byla vykonána v dětském domově se školou a ve školní jídelně, protože Česká školní inspekce hodnotila školské zařízení v březnu 2016.

Charakteristika

Školské zařízení vykonává činnost dětského domova se školou (dále „DDŠ“), základní školy (dále „ZŠ“) a školní jídelny (dále „ŠJ“). Jsou zde umisťováni chlapci i dívky plnící povinnou školní docházku, kterým byla nařízena ústavní výchova nebo předběžné opatření. Při umisťování dětí bylo zohledňováno jejich bydliště, aby byly co nejbliže k rodině. Děti jsou rozděleny do čtyř rodinných skupin.

Kapacita DDŠ je 32 lůžek, evidenční stav byl 19 dětí, fyzicky 13 dětí. Jedno dítě zde pobývalo na smlouvu o dobrovolném pobytu. Pět dětí bylo na dlouhodobém úteku.

ZŠ realizuje základní vzdělávání ve třech třídách se spojenými ročníky a k datu inspekční činnosti do ní docházelo 13 žáků. Počty žáků se v průběhu roku mění v souvislosti s tím, jak jsou děti do zařízení umisťovány. Všechny děti se vzdělávají ve škole při školském zařízení.

Školské zařízení se nachází v blízkosti střední školy, se kterou dobře spolupracuje. V budově se nachází všechny úseky: hospodářský úsek, škola i výchova. K budově patří venkovní hřiště. Školské zařízení má ve vlastnictví dům rodinného typu, který slouží pro děti připravující se na samostatný život. Dále využívá rekreační zařízení MŠMT, Jičínská bouda, kterou školské zařízení spravuje.

Činnost školského zařízení je zajištěna finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu a z vlastních příjmů, které tvoří příspěvek na úhradu péče poskytované dětem, přídavky na děti a pronájem horské chaty. Ke svému hospodaření školské zařízení vhodně využívá své finanční fondy.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Rozvoj školského zařízení je stanoven v dokumentu Koncepce rozvoje školského zařízení na léta 2014 - 2019. Koncepční záměry jsou rozpracovány na školní roky 2016/2017, 2017/2018, které zahrnují jeho rozvoj v oblasti etopedie, materiální, personální a řízení. Některé vize se již podařilo naplnit, např. zajištění prostorů k přípravě dětí na samostatný život, částečné vybavení rodinných skupin (obývací kuchyně s kuchyní pro domácí práce). Ředitelka školského zařízení efektivně zpracovala jednotlivé ukazatele ze standardů kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy a preventivně výchovné péče (dále „standarty“) do povinných dokumentů školského zařízení, což svědčí o aktivním přístupu ke standardům.

Ředitelka školského zařízení delegovala některé pravomoci na zaměstnance jednotlivých úseků: vedoucí vychovatelku, vedoucí učitelku ZŠ, vedoucí provozního úseku a vedoucího ŠJ. Poradním orgánem je pedagogická rada, která se zabývá podmínkami a výsledky vzdělávání žáků ve škole. Další oporou pro funkční řízení jsou týdenní porady vychovatelů a také připomínky spolusprávy dětí. Vnitřní kontrolní systém je otevřený, postihuje všechny součásti, umožňuje reagovat na potřeby pedagogů i dětí. Kontrolní a hospitační činnost je plánovaná, realizovaná, dokladovaná a smysluplná.

Školské zařízení ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a ve spolupráci s výchovnou poradkyní podporuje vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytuje jim potřebný prostor pro jejich rozvoj a možnosti dalšího rozvoje.

Personální strategie ředitelky školského zařízení směřuje k dosažení plné kvalifikovanosti pedagogického sboru. Od minulé inspekční činnosti došlo k rozšíření pedagogického sboru o tři pracovníky. V současné době zde působí celkem 21 pedagogických pracovníků, odbornou kvalifikaci nespĺňují tři pedagogové, všichni si chybějící vzdělání studiem doplňují. Se školským zařízením externě spolupracuje odborně kvalifikovaný psycholog.

Školské zařízení má zpracován „Minimální preventivní program, školní rok 2016/2017“ (dále „MPP“), který kromě teoretické části obsahuje také např. užitečný přehled institucí a organizací podléhajících se na prevenci rizikového chování dětí, dále vymezení kompetencí a možností jednotlivých zaměstnanců v této oblasti. Je v něm také přehled akcí specifické primární prevence pro daný školní rok. MPP nezahrnuje evaluační prvky ve střednědobém období, např. jak se daří či nedaří řešit útoky dětí, jaký efekt má prevence kouření nebo jak se vyvíjí výskyt agresivního a konfliktního chování, což je z hlediska hodnocení úspěšnosti stanovených postupů na škodu. S MPP souvisí také „Program proti šikanování“, vytvořený v roce 2011 - je stále funkční, ale není aktualizován podle metodických materiálů.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále „DVPP“) probíhá dle plánu, který vychází z potřeb školského zařízení. Je zaměřeno na práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami, na rizikové chování dětí a zdravý životní styl. Získané znalosti si pedagogové vzájemně předávají a využívají v praxi.

Přestože se materiální podmínky na úseku výchovy zlepšily, nejsou zcela optimální. Rodinné skupiny byly nově vybaveny kuchyňkami a ledničkami, jsou ale vybaveny pouze dvouplotýnkovými vařiči. Prostory ložnic jsou menší, vybavené palandami pro čtyři děti, malým stolem a skříňkou. V rodinných skupinách je opotřebovaná podlahová krytina, která vyžaduje výměnu. Uzamykatelné skříňky mají děti na chodbě a další v případě potřeby ještě v suterénu. K tělovýchovným a pracovním aktivitám pedagogové využívají malou tělocvičnu v samostatné budově patřící k areálu. V prostorné školní jídelně v opticky oddělené části vybavené klavírem, jsou realizovány také hudební aktivity a kulturní akce.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví dětí jsou zapracovány v dokumentaci školského zařízení. Z její kontroly je zřejmé, že dětem jsou poskytovány potřebné informace o bezpečném chování ve školském zařízení i při akcích mimo něj. Ředitelka školského zařízení zajišťuje provádění bezpečnostních kontrol a případná rizika vyhodnocuje a odstraňuje. Míra úrazovosti se nezvyšuje, agenda školních úrazů je řádně vedena.

Nastavené časové služby denních vychovatelů zajišťují různorodé mimoškolní aktivity dětí.

Školní jídelna nevyužila k zavedení nových trendů ve stravování nutriční doporučení ke spotřebnímu koši (doporučená pestrost), ani navýšení finančního normativu na nákup potravin k požadovanému plnění výživových norem.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Programy rozvoje osobnosti dětí (dále „PROD“) tvoří součást osobní dokumentace a v praxi jsou důležitou součástí výchovně vzdělávacího procesu. Jsou zpracovány dle standardů s přihlédnutím k individualitě každého dítěte, s konkrétními úkoly a cíli bez známek šablonovitosti. Vycházejí z osobní, zdravotní a sociální anamnézy dětí. Všímají si vývoje dítěte v čase, chování k rodině a blízkému okolí, změn v hodnotové orientaci, chování při zátěži apod. Čtyřikrát ročně jsou vyhodnocovány odbornými a pedagogickými pracovníky zařízení. U dětí, které nastoupily během posledního měsíce, jsou k dispozici závěrečné zprávy z diagnostických ústavů. Děti v rozhovorech uvedly, že účelu PROD rozumějí, se čtvrtletním hodnocením a s vyplývajícími úkoly a požadavky jsou srozuměny a mají možnost se k nim vyjádřit.

V souladu s vydanými standardy je role klíčového pracovníka (garanta dítěte) uvedena ve vnitřním řádu s jasně stanovenými kompetencemi. Klíčový pracovník spolupracuje s rodinou dítěte, sociálními pracovníky a dalšími osobami a institucemi participujícími na výchově dítěte.

Kapesné je vypláceno v souladu s příslušnými právními předpisy a slouží jako často užívaný a dětmi akceptovaný motivační prostředek.

Návštěvy rodinných příslušníků dle jejich zájmu v areálu probíhají a jsou pečlivě evidovány. Výjezdy dětí do rodin probíhají podle pravidel ve vnitřním řádu.

Vedení školského zařízení klade dlouhodobě důraz na kvalitu etopedické péče, která byla v předešlé inspekční činnosti také velmi dobře hodnocena. Stávající etopedka (zastupující na dobu určitou za etopedku na mateřské dovolené) sleduje děti průběžně při celém jejich pobytu a pružně reaguje na jejich individuální potřeby a problémy. Podařilo se jí navázat spolupráci s dalšími zajímavými subjekty mimo zařízení (spolek „No limit“ umožňující dětem kontakty s živou přírodou a ekologickou problematikou). Realizuje pro každou rodinnou skupinu program intervenčních skupinových sezení a podílí se na komunitním systému práce s dětmi. Třetím školním rokem zde externě působí psycholog, který se podílí na vstupní a výstupní diagnostice dětí, úzce spolupracuje s etopedkou při prevenci agresivního chování dětí a podle potřeby se věnuje i celým rodinným skupinám.

Sledovaná odpolední a podvečerní činnost v rodinných skupinách probíhala v souladu s týdenním plánem činnosti a vycházela vhodně z potřeb a motivace dětí. I když byla ochota jednotlivých dětí zapojit se do aktivit (např. běh mimo areál, společné vaření) rozdílná, vychovatelům se dařilo zapojit postupně všechny děti a přitom respektovat jejich možnosti a schopnosti. Z jednotlivých činností je patrné, že dětem je věnována odpovídající péče. V oblasti výchovných postupů a respektování osobnosti dětí nebyly zaznamenány žádné nedostatky. Při večerním hodnocení skupiny byl dán prostor pro jejich sebehodnocení. Pedagožka sledovala, jak jednotlivci vnímají svůj úspěch či problém a vhodně korigovala jejich postoje. Používané metody a formy práce respektovaly cíle jak kolektivní, tak individuální.

Ze zjištěných poznatků při rozhovorech s dětmi lze konstatovat, že děti nemají v zařízení pocit ohrožení, znají svá základní práva a povinnosti a akceptují stanovená pravidla. Uvádějí důvěru v některé pracovníky zařízení, pozitivně hodnotily pomoc a důvěryhodnost etopedky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Informace o výsledcích výchovy a vzdělávání jsou zaznamenávány i v elektronickém systému. Konzultovány jsou na pravidelných poradách pedagogů, v případě zjištěných nedostatků jsou přijímána opatření k jejich zlepšení. Děti jsou hodnoceny na večerních komunitách ve skupině a dále na komunitním setkání všech dětí, kde se mohou ke svému hodnocení vyjádřit.

V opatření ve výchově je zaznamenáván důvod opatření, popis návrhu opatření, prokázání důvodu opatření včetně data seznámení dítěte s navrhovaným opatřením a jeho podpis, zpravidla také jeho vyjádření k navrhovanému opatření. Výrazným kladem je časté udělování „pozitivních“ neboli motivačních opatření ve výchově, především zvýšení výše měsíčního kapesného či přiznání finanční odměny.

Hodnocení každého týdne začíná u všech dětí v podstatě „od nuly“, méně úspěšné děti s problematickým chováním tak nedostávají trvalé stigma a mají možnost své chování jednoduše napravit. Kromě toho systém umožňuje ocenit děti s dlouhodobě kladným přístupem a také celou dlouhodobě úspěšnou rodinnou skupinu.

Zařízení aktivně spolupracuje s Diagnostickým ústavem v Hradci Králové, zejména pokud jde o děti, které v tomto ústavu pobývaly před nástupem do DDŠ Vrchlaví. Účelná a mnohostranná je také spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra vesměs podle místa trvalého pobytu

děti) a dále se střediskem výchovné péče v Hostinném. Spolupracuje také se státními zástupci, ostatními DDS, výchovnými ústavy a dalšími subjekty.

Děti mají možnost zapojit se do zájmových aktivit mimo školské zařízení. Aktuálně navštěvovaly sedm kroužků, což je pro socializaci dětí přínosné. Školské zařízení umožňuje dětem velký počet kulturních i sportovních aktivit.

Školské zařízení nabízí pomoc dětem, které školské zařízení opouštějí, když potřebují pomoc nebo radu.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Školské zařízení rozšiřuje kontakty s osobami odpovědnými za výchovu a tím posiluje jejich spoluúčast při výchově dětí.
- Zlepšují se prostorově materiální podmínky zařízení (vybavení obývacích pokojů, modernizace kuchyňského koutku, prostory pro přípravu dětí na samostatný život).
- Dětem jsou nabízeny rozmanité aktivity včetně trávení volného času ve vlastním rekreačním středisku, které přispívají k jejich socializaci a ke kontaktům s vrstevníky mimo školské zařízení.
- Ředitelka školského zařízení efektivně zavádí standardy do praxe.

Silné stránky

- Školské zařízení má jasně formulovanou koncepci s reálně stanovenými cíli.
- Douhodobá koncepce je plánovaná v časových intervalech, které odpovídají možnostem školského zařízení, je průběžně aktualizována a vyhodnocována.

Slabé stránky

- Tři z 21 pedagogů nesplňují kvalifikační předpoklady, tím je snižována odbornost pedagogické práce.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Pokračovat ve zlepšování materiálních podmínek rodinných skupin, zejména ložnic dětí a vést je k participaci na vytváření estetické úrovně prostředí, v němž žijí.
- Rozšířit etopedickou a psychologickou péči o další formy terapie (např. rodinnou).
- Rozšířit činnost psychologa o další aktivity.
- Aktualizovat minimální preventivní program a jeho přílohy podle metodického pokynu MŠMT.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina vydaná MŠMT, čj. 41/IV/92, s účinností od 2. 9. 1992 ze dne 1. 9. 1992
2. Změna zřizovací listiny vydaná MŠMT, čj. 32 585/05-25, s účinností od 1. 2. 2005 ze dne 1. 12. 2005
3. Dodatek č. 1 změny zřizovací listiny vydaný MŠMT, čj. MSMT-41801/2013-1, ze dne 15. 10. 2003
4. Rozhodnutí MŠMT, čj. MSMT-34673/2015-2, ve věci zápisu změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení vydané s účinností od 1. 11. 2015 ze dne 21. 10. 2015
5. Výpis správního řízení vydaného MŠMT, čj. MSMT-37222/2014-2, o provedení změny v rejstříku škol a školských zařízení s platností od 14. 10. 2014 ze dne 14. 10. 2014
6. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 17. 2. 2016
7. Jmenování ředitelky školského zařízení vydané MŠMT, čj. MSMT-36867/2013-1 s účinností od 1. 10. 2013 ze dne 12. 9. 2013
8. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků zaměstnaných v době inspekční činnosti a osvědčení o DVPP
9. Plán DVPP ze dne 1. 9. 2015
10. Koncepce rozvoje DDŠ, ZŠ a ŠJ Vrchlabí na roky 2014-2019
11. Konkretizace koncepčních záměrů na roky 2016/2017, 2017/2018
12. Organizační schéma zařízení platné ve školním roce 2016/2017
13. Výroční zpráva 2015/2016
14. Školní řád ZŠ platný ve školním roce 2016/2017
15. Vnitřní řád DDŠ aktualizovaný 1. 9. 2016
16. Zápisy z jednání školské rady 2014/2015 a 2015/2016
17. Zápisy z jednání pedagogické rady vedené ve školním roce 2015/2016, 2016/2017
18. Elektronická matrika ZŠ platná k datu inspekční činnosti
19. Třídní knihy vedené ve školním roce 2016/2017
20. Individuální vzdělávací plány žáků platné ve školním roce 2016/2017
21. Přehled integrovaných žáků platný k datu inspekční činnosti
22. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na rok 2016/2017
23. Vzdělávací program pro dětský domov se školou, mimoškolní výchova, ze dne 1. 11. 2013
24. Organizační řád, platný od 1. 9. 2014
25. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017
26. Osobní dokumentace umístěných dětí včetně programů rozvoje osobnosti
27. Evidence kapesného 1. – 4. RS vedená ve školním roce 2016/2017

28. Hodnocení chování dětí v RS ve školním roce 2015/2016
29. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti říjen, listopad 2016
30. Jednací protokol vedený v roce 2016
31. Kniha úředních návštěv vedená v roce 2016
32. Kniha ostatních návštěv vedená v roce 2016
33. Kniha denní evidence říjen-listopad 2016
34. Kniha útěků vedená od června 1992
35. Kniha úrazů vedená ve školním roce 2015/2016
36. Osobní listy dětí - poučení o BOZ při mimoškolní činnosti pro školní rok 2016/2017
37. Zápisy o organizované akci zařízení – poučení zúčastněných dětí s podpisy, vedené ve školním roce 2016/2017
38. Závazné ukazatele rozpočtu za roky 2013 až 2015
39. Finanční vypořádání dotací z MŠMT transferem za roky 2013 až 2015
40. Hlavní kniha za rok 2015
41. Účetní závěrka za rok 2015
42. Rozbor hospodaření za roky 2013 až 2015
43. Výživové normy září 2015 až únor 2016
44. Jídelní lístky za leden a únor 2016
45. Výkaz Z 17-01 o činnosti zařízení školního stravování podle stavu k 31. 10. 2015
46. Inspekční zpráva čj. ČŠIH-175/16-H

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

PhDr. Miloslava Paclíková, školní inspektorka	Paclíková v. r.
Mgr. Marie Hypšová, školní inspektorka	Hypšová v. r.
PhDr. Vladimír Píša, školní inspektor	Píša v. r.
Bc. Stanislava Krčková, kontrolní pracovnice	Krčková v. r.
Bc. Ilona Oškrobaná, kontrolní pracovnice	Oškrobaná v. r.
Bc. Věra Petrášová, kontrolní pracovnice	Petrášová v. r.
Mgr. Michaela Hejná, odborník na etopedická zařízení	Hejná v. r.
PaedDr. Olga Talášková, odborník na etopedická zařízení	Talášková v. r.

V Liberci 19. 12. 2016

Datum a podpis ředitelky školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Gabriela Pohořalá, ředitelka školského zařízení Pohořalá v. r.

Ve Vrchlabí 29. 12. 2016